

Наталія Дідух, Ольга Корицька, Тетяна Степура, Уляна Садова

ПЕРЕГУК ВІКІВ: ДО ПИТАННЯ ПРО МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ І МАЙБУТНЄ ПОШУКОВИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ

Останні місяці і тижні 2022 року подарували членам команди НДЦ «ДЕМОС» особливо напружений ритм життя. Попри спільні для всіх українців сигнали воєнних тривог, перебування в укриттях, проведення додаткових занять через вимушені зриви навчального процесу, підготовку річної звітності і т. п. відбулося кілька подій, котрі вплинули на результативність наукової роботи. Серед них:

– тренінг та нав'язані контакти для майбутньої співпраці к.е.н., асистентки кафедри ТПЕ Ольги Корицької з колективом Техніко-економічного фахового коледжу НУ «Львівська політехніка». В рамках циклової комісії було проведено семінар на тему «Самопрезентація. Перше враження» (16 листопада 2022 р., онлайн формат на платформі Google Meet: <https://ltek.in.ua/16-lystopada-vidbuvsya-trening-na-temu-dilovyi-etyket/>), який отримав високу оцінку як за сторони керівництва закладу (заступника директора з виховної роботи Мар'яни Володимирівни Здоровеги, заступника директора з навчальної роботи Любов Іванівни Цебенко, методиста Ольги Богданівни Благути, викладача Ольги Семенівни Кіндзюр), так і студентів. Учасники заходу активно слухали, дізнавались, обговорювали цілу низку питань. Зокрема: Що таке етикет, в чому різниця між діловим та світським етикетом? Хто придумав етикет? Яка роль салату Олів'є, Володимира Мономаха та королеви Єлизавети в етикеті? Що думала Коко Шанель про важливість самопрезентації та першого враження у житті? Що таке «правило 12 в бізнесі»? Які є сфери застосування ділового етикету (кабінет, офіс, конференція, ліфт, буфет і не тільки)? Що таке дрес-код: так чи не так ми одягнені? Чому чоловіки не вміють правильно носити піджаки і що одягнути жінкам на ділову зустріч та багато іншого. Активно обговорювалися питання як правильно вітатися у різних життєвих ситуаціях, аналізувалися допущені помилки в дрес-коді на зустрічі G8 2013 року (39 саміт) низки політиків ... Час тренінгу пролетів непомітно. Відрадно, що учасники захотіли продовження серії тренінгів із ділового етикету.

– відкрита лекція д.е.н., доцента кафедри ТПЕ Тетяни Степури на тему «Основи соціальної безпеки», проведеної 19 грудня 2022 року для магістрів групи ЕКСЕi-11

(дисципліна «Соціальна відповідальність і соціальна безпека»)¹. Учасники дискусії - викладачі кафедри ТПЕ (д.е.н., проф. Садова У.Я., к.е.н., доц. Скорик Г. І., к.е.н., доц. Данилович-Кропивницька М. Л. та ін.), відзначили, що лекція була цікавою, пізнавальною, проведена на високому професіональному рівні, має важливе значення для здобуття студентами необхідних компетентностей для професійної діяльності за обраною спеціальністю. Навчальний матеріал лекції був підібраний відповідно до програми з даної дисципліни. Зокрема, проф. Уляна Садова резюмувала, що доц. Степура Т. М. продемонструвала високий рівень навчально-методичного викладення матеріалу, вільно володіла інформацією, майстерно утримувала увагу аудиторії протягом усієї лекції. Доц. Галина Скорик додала, що на слайдах було наведено посилання на найновішу літературу з даного питання (як вітчизняну, так і закордонну), ефектним був візуальний супровід тексту, що посилювало засвоєння матеріалу. Усі були одноголосними в високій оцінці організаційно-методичного та професійного рівня лекції доц. Т.М. Степури.

– Міжнародний науковий онлайн-семінар «Доктор філософії Олена Степанів: географ, краснавець, освітянин» (20 грудня 2022 р., м.Львів), присвячений 130-річчю від дня народження видатної української вченої-географині, героїні українських визвольних змагань, учений, якій належить значний внесок у становлення української

¹Дисципліна «Соціальна відповідальність і соціальна безпека» є частиною циклу нормативних дисциплін професійної підготовки студентів спеціальності 51 «Економіка», які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» і є логічним послідовним продовженням вивчення дисциплін економічного спрямування - важливої складової знань фахівця за даною спеціальністю. В лекції були висвітлені наступні питання: Базові засади теорії безпеки соціальних систем. Сутність соціальної безпеки. Природа та підпорядкованість категорій безпеки для людини. Рівні соціальної безпеки. Ризики у соціальних системах та управління ними. Соціальне страхування.

національної антропогеографії, геурбаністики, регіоналістики і краєзнавства, картографії, у дослідження мандрівництва, національної освіти та охорони здоров'я. Олена Степанів відома як організаторка української географічної освіти і науки. Її наукові праці «Сучасний Львів», «Дністер – важлива транспортна магістраль», «Економгеографія українських земель», геополітична мініатюра «Крим (ключ Чорного моря)» є дуже важливими до прочитання під час підготовки молодих науковців. З чудовою доповіддю про біографію та наукову роботу видатної українки «Олена Степанів: учена і педагог» виступив професор кафедри економічної і соціальної географії географічного факультету Олег Шаблій. Показово, що у заході прийняли участь представники української діаспори у США (Х.Полянська, м.Нью Йорк, США), вчені з Гданського Університету (О.Тучабський, Польща), Університету імені Карла Ебергарда (С.Кіндер, м.Тюбінген, Німеччина), Київського національного університету імені Тараса Шевченка (К.Мезенцев, Н.Провотар), проректор з наукової роботи ЛНУ ім. Івана Франка проф. Р.Гладишевський та багато інших. Декан географічного факультету В.Біланюк у своїй промові нагадав, що «сьогодні 50 000 жінок захищають Україну в лавах Збройних сил України, 5 000 – зараз на передовій. А декілька десятиліть тому жінкою, яка вразила світ своєю історією під час Першої світової війни, стала Олена Степанів. Вона була активною учасницею Січово-Стрілецького руху, співзасновницею товариства «Січові Стрільці – П», провідницею жіночої чети. 50 років свого життя науковиця присвятила боротьбі за незалежність. У російській імперії Олена Степанів одержала 2 роки таборів за збройну боротьбу, а згодом радянська влада засудила її на 25 років через інтелектуальну боротьбу за незалежність, за розвиток національної географії...». Пам'ять про хоробру жінку, науковцю та воїна Олену Степанів і багатьох інших героїв, які боролися за незалежність слід вшановувати різні заклади вищої освіти, адже своєю науковою працею вона здійснила неймовірно важливий внесок у розвиток України. Дуже цікавими були дослідження М.Влах, І.Гудзеляк, Л.Котик, І.Ровенчака, С.Гелея, Є.Тихановича, Л.Цюцюри, О.Перхач, Я.Іваха, Ю.Кисельова, В.Миронюка, Л.Шевчук та ін. Тематика виступів була широка – від життєвих імперативів Олени Степанів, додавання особливих рис до її портрету, ролі у розвитку освіти, української кооперації, транспортної географії до поглядів щодо просторового розвитку Львівської агломерації, модальних вимірів наукових текстів як доктора філософії.

Команда НДЦ «ДЕМОС» виступила і як співорганізатор, і як безпосередній учасник дійства з колективною доповіддю Уляни Садової, Тетяни Степури, Ольги Корицької, Наталії Дідух «Перегук віків: до питання про минуле і сучасне докторських шкіл в

Україні»². Проф.Садова У.Я., зокрема, зазначила, що «у кожного свій шлях до постаті Олени Степанів... В одних через історію роду, в якому були і священники, і освітяни, і прості селяни.. У других – через велику сподвижницьку працю цієї жінки, вірність чоловікові Роману Дашкевичу - полковнику армії УНР, з яким ділила випробування долі, народила і виростила сина Ярослава - відомого новому поколінню українського історика, сходознавця, бібліографа, археографа, доктора історичних наук, професора... Ще в інших – через цінності й громадську позицію першої жінки-офіцера... Проте, існує ще один пласт інформації. Це - активна освітня і наукова діяльність. Вона почалася з навчання у Віденському університеті, дала змогу захистити замолоду докторську дисетацію (Віденський університет)... а нині вимагає окремого вивчення». Цікавою стала паралель між інтересами української учених ХХ та ХХІ століття, наведена у дослідженні науковців. Варто зазначити, що заходи, які проводяться командою НДЦ «ДЕМОС» спільно з географічним факультетом ЛНУ імені Івана Франка, стали вже доброю традицією (зокрема, у рамках Угоди про стажування викладачів). Контакти є свідченням поглиблення співпраці наукових шкіл двох найбільших ВНЗ Львівщини, дають поживу для нових роздумів і наукових досліджень.

На завершення Міжнародного наукового онлайн-семінару «Доктор філософії Олена Степанів: географ, освітянин, краєзнавець», учасники прийняли Ухвалу:

1. Популяризувати науково-педагогічну спадщину Олени Степанів як представниці модерної антропогеографічної школи Степана Рудницького в закладах освіти України.
2. Доповнити робочі програми навчальних дисциплін освітніх програм положеннями геоукраїністики, які містяться у наукових працях Олени Степанів.
3. Пропагувати використання у сучасній географії питомої українськомовної термінології.
4. Ініціювати запровадження державної іменної відзнаки Олени Степанів для жінок-військовослужбовців.

²Уляна Садова., Тетяна Степура, Ольга Корицька, Наталія Дідух «Перегук віків: до питання про минуле і сучасне докторських шкіл в Україні» //Міжнародний науковий онлайн-семінар до 130 – ліття від народження Олени Степанів «Доктор філософії Олена Степанів: географ, краєзнавець, освітянин». (20.12.2022, Львів).